

ระดับฝึกหัดครู ในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 กำหนดอัตราการ
รับนักศึกษาจำนวนใกล้เคียงกันทุกปี ในต้นแผนฯ จะรับนักศึกษา จำนวน 1,930 คน
และปลายแผนฯ คาดว่าจะรับนักศึกษา จำนวน 1,922 คน

ระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน
3,870 คน ปีการศึกษา 2529 คาดว่าจะรับเพิ่มเป็น 5,243 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ
35.48 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 8.87 ต่อปี

ภาคเอกชน กำหนดเป้าหมายในปีการศึกษา 2525 จำนวน 204,460 คน
และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 325,789 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.34
เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 14.83 ต่อปี จำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ ปวช. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน
190,860 คน และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 228,941 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ
19.95 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 4.99 ต่อปี

ระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน
13,600 คน และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 83,648 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ
515.06 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 128.76 ต่อปี

ระดับ ปวท. ในปีการศึกษา 2525 - 2526 ไม่ได้กำหนดเป้าหมาย
ไว้ แต่ในปีการศึกษา 2527 - 2529 ได้กำหนดเป้าหมายจะรับนักศึกษานี้ละ 13,200 คน
เท่ากันทุกปี

2. จำนวนนักเรียน นักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2525 ได้กำหนดเป้าหมาย
นักเรียน นักศึกษาเข้าใหม่ไว้ 158,150 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มเป็น
262,679 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.09 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 16.52 ต่อปี
แยกเป็นภาครัฐบาลและเอกชนในแต่ละระดับ ดังนี้

ภาครัฐบาล ปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาเข้าใหม่
ทุกระดับไว้ 93,020 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มเป็น 133,303 คน หรือเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 43.30 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 10.82 แยกเป็นระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้

ระดับ ปวช. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 62,060 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 88,198 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.12 เฉลี่ยแล้ว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 10.53 ต่อปี

ระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 25,400 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 32,211 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.81 เฉลี่ยแล้ว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 6.70 ต่อปี

ระดับ ปวท. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 1,960 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 8,450 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 331.12 เฉลี่ยแล้ว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 82.78 ต่อปี

ระดับ ฝึกหัดครู ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 1,580 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 1,722 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.99 เฉลี่ยแล้ว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.25 ต่อปี

ระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 2,020 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 2,722 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.75 เฉลี่ยแล้ว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 8.69 ต่อปี

ภาคเอกชน ปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาเข้าใหม่ ทุกระดับไว้ 65,130 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 129,376 คน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.64 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 24.66 ต่อปี แยกเป็นระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้

ระดับ ปวช. ปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 61,200 คน และปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 76,067 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.29 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 6.07 ต่อปี

ระดับ ปวส. ปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 3,930 คน และในปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้น 46,709 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1,088.52 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 272.13 ต่อปี

ระดับ ปวท. ในปีการศึกษา 2525 - 2526 ไม่ได้กำหนดเป้าหมายไว้ เนื่องจากหลักสูตรนี้ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ ต่อมาเมื่อมีการปรับแผนฯ ในปี 2526 จึงได้กำหนดเป้าหมายการรับนักศึกษาเข้าใหม่ ในปีการศึกษา 2527 - 2529 ไว้ปีละ 6,600 คน

3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 154,770 คน และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 205,540 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.80 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 8.20 ต่อปี แยกเป็นภาครัฐบาลและเอกชนในแต่ละระดับ ดังนี้

ภาครัฐบาล ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ 91,230 คน ในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 109,190 คน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 19.68 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.92 ต่อปี แยกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ ปวช. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน 60,810 คน และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 69,500 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.29 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 3.57 ต่อปี

ระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน 25,030 คน และในปีการศึกษา 2529 จะเพิ่มเป็น 33,470 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.72 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 8.42 ต่อปี

ระดับ ปวท. กำหนดเป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษาไว้ปีละ 1,960 คน ทุกปี

ระดับฝึกหัดครู กำหนดเป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษาระดับปี 2525 จำนวน 1,580 คน และปี 2529 จำนวน 1,570 คน ลดลง 10 คน หรือลดลงร้อยละ 0.63

ระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษาไว้ จำนวน 1,850 คน ในปีการศึกษา 2529 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2,690 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.40 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 11.35 ต่อปี

ภาคเอกชน ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายผู้สำเร็จการศึกษา
ทุกระดับไว้ จำนวน 63,540 คน ปีการศึกษา 2529 คาดว่าจะเพิ่มเป็น 96,350 คน
หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.63 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 12.91 ต่อปี แยกเป็น
ระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ ปวช. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ จำนวน
60,240 คน และในปีการศึกษา 2529 คาดว่าจะเพิ่มเป็น 90,530 คน หรือเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 50.28 เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 12.57 ต่อปี

ระดับ ปวส. ในปีการศึกษา 2525 กำหนดเป้าหมายไว้ 3,300 คน
ในปีการศึกษา 2529 คาดว่าจะเพิ่มเป็น 5,820 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.36
เฉลี่ยแล้วมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 19.09 ต่อปี

สถานการณ์ภาพ

เป้าหมายหลักด้านคุณภาพ นอกจากจะมุ่งเน้นในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรให้
เน้นหนักทางด้านปฏิบัติในสัดส่วนที่สูงขึ้นแล้ว ยังได้ให้สถานศึกษาหาทางร่วมมือกับวงการ
ธุรกิจอุตสาหกรรม และสถานประกอบการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาฝึกงานของนักเรียน
และรัฐยังจะกำหนดให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอาชีพ ทั้งนี้ อาจดำเนินการโดยเอกชน
หรือร่วมกับสถานศึกษาก็ได้ เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนให้สามารถออกไปประกอบ
อาชีพอิสระ และสนองตลาดแรงงานได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะให้ความสำคัญในการพัฒนา
ครู-อาจารย์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยจะส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ฝึกอบรม และ
โครงการพัฒนาครู-อาจารย์ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อให้สามารถผลิตครู-อาจารย์ที่มี
คุณภาพได้เพียงพอระหว่างหน่วยผลิตและหน่วยใช้

การปรับปรุงมาตรฐานของสถานศึกษาเป็นงานสำคัญที่มีความสัมพันธ์โดยตรง
ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับนี้ ทั้งนี้ในแผนนี้จะเร่งปรับปรุงมาตรฐานของสถาน
ศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น และอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน นอกจากนี้จะให้สถานศึกษามีส่วนร่วม
ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการประหยัดและมีประสิทธิภาพ

การวิจัยเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควบคู่ไปกับงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม ในแผนพัฒนา ฉบับนี้ จะให้ความสำคัญ การวิจัยและสถาบันวิจัยของทุกหน่วยงานไว้ด้วย

สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและวิทยาลัยเอกชน จะให้ความสำคัญในการปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยจะเน้นการควบคุมดูแลตรวจสอบมาตรฐานอยู่เสมอ

ค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการศึกษา

ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) นี้ ได้กำหนดขอยกค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา (เฉพาะ 2 หน่วยงาน คือ กรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) จำนวน 17,131.87 ล้านบาท เป็นเงินงบประมาณ 16,645.17 ล้านบาท เงินกู้ 486.70 ล้านบาท แยกเป็นงบประมาณสำหรับแผนงานโครงการตามนโยบายและเป้าหมาย จำนวน 14,227.41 ล้านบาท เป็นเงินงบประมาณ 13,964.37 ล้านบาท เงินกู้ 262.84 ล้านบาท งบประมาณสำหรับแผนงาน-โครงการเพื่อเร่งรัดพัฒนาในด้านการปรับปรุงคุณภาพการอาชีวศึกษา จำนวน 2,507.93 ล้านบาท เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น และกำหนดงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ที่ได้รับการบรรจุเมื่อปรับแผนฯ 396.53 ล้านบาท เป็นเงินงบประมาณ 172.67 ล้านบาท เงินกู้ 223.86 ล้านบาท

จำแนกตามหน่วยงานแล้ว ได้กำหนดวงเงินให้กรมอาชีวศึกษา 11,913.42 ล้านบาท เป็นเงินงบประมาณ 11,655.42 ล้านบาท เงินกู้ 258.00 ล้านบาท กำหนดวงเงินให้วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จำนวน 5,218.45 ล้านบาท

เป้าหมายจำนวนนักเรียน-นักศึกษาอาชีวศึกษา ในแผนฯ จำแนกตามสังกัดและระดับการศึกษา

สังกัด/ ระดับ	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>นักเรียน-นักศึกษาทั้งสิ้น</u>	444,600	473,520	365,329	608,378	651,047
<u>ภาครัฐบาล</u>	240,140	252,080	292,897	308,049	325,258
<u>ภาคเอกชน</u>	204,460	221,440	272,432	300,929	325,789
1. <u>ระดับ ปวช.</u>	<u>372,220</u>	<u>396,670</u>	117,361	440,179	466,135
<u>ภาครัฐบาล</u>	181,360	189,640	214,123	224,554	237,177
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	160,150	170,170	190,788	201,265	213,893
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	20,000	18,260	22,078	22,028	22,024
<u>สถาบันเทคโนโลยีฯ</u>	1,210	1,270	1,257	1,261	1,260
<u>ภาคเอกชน</u>	190,860	207,030	203,238	215,625	228,941
<u>โรงเรียนเอกชน</u>	190,860	207,030	203,238	215,625	228,941
2. <u>ระดับ ปวส.</u>	<u>62,663</u>	<u>66,710</u>	<u>110,916</u>	130,058	144,848
<u>ภาครัฐบาล</u>	49,060	52,270	54,922	57,954	61,200
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	16,400	17,910	24,976	27,367	29,642
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	27,120	30,500	27,831	28,341	29,231
<u>สถาบันเทคโนโลยีฯ</u>	3,540	3,860	2,115	2,246	2,327
<u>ภาคเอกชน</u>	13,600	14,410	55,994	72,101	63,648
<u>โรงเรียนเอกชน</u>	6,680	7,430	46,613	62,538	73,862
<u>วิทยาลัยเอกชน</u>	6,920	6,980	9,381	9,565	9,786

สังกัด/ระดับ	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
1. <u>ระดับ ปวท.</u>	3,920	3,920	31,015	32,176	32,916
<u>ภาคปริชาด</u>	3,920	3,920	17,815	18,976	19,716
กรมอาชีวศึกษา	3,920	3,920	17,815	18,976	19,716
<u>ภาคเอกชน</u>			13,200	13,200	13,200
โรงเรียนเอกชน			13,200	13,200	13,200
2. <u>ระดับฝึกหัดครู</u>	1,930	1,990	1,791	1,855	1,922
<u>ภาคปริชาด</u>	1,830	1,890	1,791	1,855	,,922
กรมอาชีวศึกษา	100	100	120	20	120
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	1,830	1,890	1,671	1,735	1,602
3. <u>ระดับปริญญาตรี</u>	3,870	4,260	4,246	4,710	5,243
<u>ภาคปริชาด</u>	3,870	4,260	4,246	4,710	5,243
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	3,870	4,260	4,246	4,710	5,243

หมายเหตุ.- โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ที่อยู่ในความควบคุมของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
วิทยาลัยเอกชน หมายถึง วิทยาลัยเอกชนที่จัดการอาชีวศึกษาและอยู่ในกำกับ
ของทบวงมหาวิทยาลัย

เป้าหมายจำนวนนักเรียน-นักศึกษาอาชีวศึกษา ในแผนฯ จำแนกตามระดับการศึกษา และ
ประเภทวิชา (ภาครัฐบาลและเอกชน)

ระดับ/ประเภท	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>นักเรียน-นักศึกษาทั้งสิ้น</u>	444,600	473,520	565,329	608,978	651,047
<u>ระดับ ปวช.</u>	372,220	396,670	417,361	440,179	466,118
ช่างอุตสาหกรรม	124,870	132,090	157,249	168,726	182,853
เกษตรกรรม	25,670	28,880	31,096	33,600	36,600
พาณิชยกรรม	184,360	196,770	189,700	197,200	204,700
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	37,320	38,930	39,316	40,653	41,965
<u>ระดับ ปวส.</u>	62,660	66,680	110,916	130,058	144,848
ช่างอุตสาหกรรม	26,930	29,220	42,215	48,327	51,907
เกษตรกรรม	8,740	9,190	14,570	15,290	16,010
พาณิชยกรรม	17,690	18,830	43,800	55,600	65,700
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	9,300	9,446	10,331	10,841	11,231
<u>ระดับ ปวท.</u>	3,920	3,920	31,015	32,176	32,916
ช่างอุตสาหกรรม	-	-	6,315	6,976	7,216
เกษตรกรรม	380	380	3,700	3,950	4,200
พาณิชยกรรม	3,540	3,540	20,000	20,000	20,000
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	-	-	1,000	1,250	1,500
<u>ระดับ ปริญญาตรี</u>	1,930	1,990	1,791	1,855	1,922
ช่างอุตสาหกรรม	660	720	660	690	720
เกษตรกรรม	360	420	380	400	420
พาณิชยกรรม	280	220	180	180	180
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	630	630	571	585	602
<u>ระดับปริญญาตรี</u>	3,870	4,260	4,246	4,710	5,243
วิชาชีพ	1,870	2,180	2,246	2,460	2,743
	2,000	2,080	2,000	2,250	2,500

เป้าหมายจำนวนนักเรียน-นักศึกษาอาชีวศึกษา ในแผนฯ จำแนกตามสังกัด ระดับการศึกษา และประเภทวิชา (ภาครัฐบาล)

สังกัด/ระดับ/ประเภท	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>นักเรียน-นักศึกษาทั้งสิ้น</u>	<u>240,140</u>	<u>252,080</u>	<u>292,897</u>	<u>306,049</u>	<u>325,258</u>
<u>ระดับ ปวช.</u>	<u>181,360</u>	<u>189,640</u>	<u>214,123</u>	<u>224,554</u>	<u>237,177</u>
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	<u>160,150</u>	<u>170,170</u>	<u>190,788</u>	<u>201,265</u>	<u>213,893</u>
- ช่างอุตสาหกรรม	75,640	79,510	86,788	91,765	98,393
- เกษตรกรรม	20,970	23,940	25,500	27,500	30,000
- พณิชยกรรม	32,120	33,730	45,000	47,500	50,000
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	31,420	32,990	33,500	34,500	35,500
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	<u>20,000</u>	<u>18,260</u>	<u>22,078</u>	<u>22,028</u>	<u>20,024</u>
- ช่างอุตสาหกรรม	8,610	7,990	9,500	9,500	9,500
- เกษตรกรรม	1,020	750	1,300	1,300	1,300
- พณิชยกรรม	8,740	8,060	9,700	9,700	9,700
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	1,630	1,460	1,578	1,528	1,524
<u>สถานันเทคโนโลยีฯ</u>	<u>1,210</u>	<u>1,210</u>	<u>1,257</u>	<u>1,261</u>	<u>1,260</u>
- ช่างอุตสาหกรรม	910	910	961	961	960
- เกษตรกรรม	300	306	296	300	300
<u>ระดับ ปวส.</u>	<u>49,060</u>	<u>52,270</u>	<u>54,922</u>	<u>57,954</u>	<u>61,200</u>
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	<u>18,400</u>	<u>17,910</u>	<u>24,976</u>	<u>27,367</u>	<u>29,642</u>
- ช่างอุตสาหกรรม	7,000	6,500	8,776	9,567	10,242
- เกษตรกรรม	3,120	3,120	5,000	5,500	6,000
- พณิชยกรรม	4,020	4,030	5,500	6,200	7,000
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	4,260	4,260	5,700	6,100	6,400
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	<u>27,120</u>	<u>30,500</u>	<u>27,831</u>	<u>28,341</u>	<u>29,231</u>
- ช่างอุตสาหกรรม	11,080	13,340	12,700	12,900	13,300
- เกษตรกรรม	5,060	5,450	5,000	5,200	5,400
- พณิชยกรรม	5,940	6,530	5,800	5,900	6,200
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	5,040	5,180	4,331	4,341	4,331

สังกัด/ระดับ/ประเภท	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>เทคโนโลยีพระจอมเกล้า</u>	3,540	3,860	2,115	2,246	2,327
ช่างอุตสาหกรรม	3,380	3,690	1,945	2,056	2,117
เกษตรกรรม	160	170	170	190	210
<u>ระดับ ปวท.</u>	<u>3,920</u>	<u>3,920</u>	<u>18,976</u>		<u>19,716</u>
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	<u>3,920</u>	<u>3,920</u>	<u>17,815</u>	<u>18,976</u>	<u>19,716</u>
ช่างอุตสาหกรรม	-		I 6,315	6,976	7,216
เกษตรกรรม	380	380	500	750	1,000
พาณิชยกรรม	3,540	3,540	10,000	10,000	10,000
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม		I -	1,000	1,250	1,500
<u>ระดับฝึกหัดครู</u>	<u>1,930</u>	<u>1,990</u>	<u>1,791</u>	<u>1,855</u>	<u>1,922</u>
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>120</u>	<u>120</u>	<u>120</u>
พาณิชยกรรม	100	100	120	120	120
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	<u>1,830</u>	<u>1,890</u>	<u>1,671</u>	<u>1,735</u>	<u>1,802</u>
ช่างอุตสาหกรรม	660	720	660	690	720
เกษตรกรรม	360	420	380	400	420
พาณิชยกรรม	180	120	60	60	60
คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	630	630	571	585	602
<u>ปริญาตรี</u>	<u>3,870</u>	<u>4,260</u>	<u>4,246</u>	<u>4,710</u>	<u>5,243</u>
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ</u>	<u>3,870</u>	<u>4,260</u>	<u>4,246</u>	<u>4,710</u>	<u>5,243</u>
<u>วิชาชีพ</u>	1,870	2,180	2,246	2,460	2,743
	2,000	2,000	2,300	2,250	2,500

เป้าหมายจำนวนนักเรียน-นักศึกษาอาชีวศึกษา ในแผนฯ จำนวนตามสังกัด ระดับ (ภาคเอกชน)

สังกัด/ระดับ/ประเภท	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2521	2528	2529
<u>นักเรียน-นักศึกษาทั้งสิ้น</u>	204,460	221,440	272,432	300,929	325,789
<u>ระดับ ปวช.</u>	190,860	207,030	203,238	215,625	228,941
<u>โรงเรียนเอกชน (สช.)</u>	190,660	207,030	203,238	215,625	228,941
- ช่างอุตสาหกรรม	39,710	43,680	60,000	66,500	74,000
- เกษตรกรรม	3,380	3,890	4,000	4,500	5,000
- พาณิชยกรรม	143,500	154,980	135,000	140,000	145,000
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม	4,270	4,480	4,238	4,625	4,941
<u>ระดับ ปวส.</u>	13,600	14,410	55,994	72,104	83,648
<u>โรงเรียนเอกชน (สช.)</u>	6,680	7,430	46,613	62,538	73,862
- ช่างอุตสาหกรรม	1,230	1,440	12,613	17,138	19,362
- เกษตรกรรม			4,000	4,000	4,300
- พาณิชยกรรม	5,450	5,990	30,000	41,000	50,000
- คหกรรมและศิลปหัตถกรรม			300	400	500
<u>โรงเรียนเอกชน (ทบวงฯ)</u>	6,920	6,980	9,381	9,566	9,786
- ช่างอุตสาหกรรม	4,240	4,250	6,481	6,666	6,886
- เกษตรกรรม	400	450	400	400	400
- บริหารธุรกิจ	2,280	2,280	2,500	2,500	2,500
<u>ระดับ</u>			13,200	13,200	13,200
<u>โรงเรียนเอกชน (สช.)</u>			13,200	13,200	13,200
- เกษตรกรรม			3,200	3,200	3,200
- พาณิชยกรรม			10,000	10,000	10,000

เป้าหมายจำนวนนักเรียน-นักศึกษาที่รับเข้าใหม่ ในแผนฯ จำนวนตามระดับและสังกัด

สังกัด/ระดับ	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น</u>	<u>156,150</u>	<u>171,900</u>	<u>231,900</u>	<u>246,426</u>	<u>262,679</u>
ภาครัฐบาล	93,020	95,580	119,042	126,008	133,303
ภาคเอกชน	65,130	76,320	112,957	120,420	129,376
<u>ระดับ ปวช.</u>	<u>123,260</u>	<u>135,620</u>	<u>150,405</u>	<u>154,424</u>	<u>164,265</u>
<u>ภาครัฐบาล</u>	<u>62,060</u>	<u>63,660</u>	<u>78,757</u>	<u>83,329</u>	<u>88,198</u>
กรมอาชีวศึกษา	54,940	57,240	70,337	74,909	79,778
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	6,720	6,220	8,000	8,000	8,000
สถาบันเทคโนโลยีฯ	400	400	420	420	420
<u>ภาคเอกชน</u>	<u>61,200</u>	<u>71,760</u>	<u>71,648</u>	<u>71,095</u>	<u>76,067</u>
โรงเรียนเอกชน	61,200	71,760	71,648	71,095	76,067
<u>ระดับ ปวส.</u>	<u>29,330</u>	<u>30,450</u>	<u>62,800</u>	<u>72,878</u>	<u>78,920</u>
<u>ภาครัฐบาล</u>	<u>25,400</u>	<u>25,890</u>	<u>28,091</u>	<u>30,153</u>	<u>32,211</u>
กรมอาชีวศึกษา	9,360	8,550	13,632	14,783	15,827
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	14,600	15,650	13,635	14,523	15,514
สถาบันเทคโนโลยีฯ	1,440	1,690	824	847	870
<u>ภาคเอกชน</u>	<u>3,930</u>	<u>4,560</u>	<u>34,709</u>	<u>42,725</u>	<u>46,709</u>
โรงเรียนเอกชน	3,930	4,560	29,083	36,988	40,842
วิทยาลัยเอกชน	-	-	5,626	5,737	5,867
<u>ระดับ ปวท.</u>	<u>1,960</u>	<u>1,960</u>	<u>8,450</u>	<u>8,450</u>	<u>8,450</u>
<u>ภาครัฐบาล</u>	<u>1,960</u>	<u>1,960</u>	<u>8,450</u>	<u>8,450</u>	<u>8,450</u>
กรมอาชีวศึกษา	1,960	1,960	8,450	8,450	8,450
<u>ภาคเอกชน</u>	-	-	<u>6,600</u>	<u>6,600</u>	<u>6,600</u>
โรงเรียนเอกชน	-	-	6,600	6,600	6,600
<u>ระดับ ปริญญาตรี</u>	<u>1,500</u>	<u>1,630</u>	<u>1,591</u>	<u>1,655</u>	<u>1,722</u>
<u>ภาครัฐบาล</u>	<u>1,500</u>	<u>1,630</u>	<u>1,591</u>	<u>1,655</u>	<u>1,722</u>
กรมอาชีวศึกษา	100	100	120	120	120
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	1,400	1,630	1,471	1,535	1,602
<u>ระดับ ปริญญาตรี</u>	<u>2,020</u>	<u>2,240</u>	<u>2,153</u>	<u>2,421</u>	<u>2,722</u>
<u>ภาครัฐบาล</u>	<u>2,020</u>	<u>2,240</u>	<u>2,153</u>	<u>2,421</u>	<u>2,722</u>
วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ	2,020	2,240	2,153	2,421	2,722

เป้าหมายจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ในแผนฯ จำแนกตามระดับและสังกัด

ระดับ/สังกัด	ปีการศึกษา				
	2525	2526	2527	2528	2529
<u>ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น</u>	154,770	162,120	172,240	168,390	205,540
<u>ภาครัฐบาล</u>	91,230	95,600	100,360	104,260	109,190
<u>ภาคเอกชน</u>	63,540	66,520	71,880	64,135	96,350
<u>ระดับ ปวช.</u>	171,050	126,290	133,450	146,820	160,030
<u>ภาครัฐบาล</u>	60,810	63,700	66,130	67,680	69,500
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	53,460	57,320	59,976	61,800	63,560
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา</u>	6,950	5,920	5,760	5,680	5,540
<u>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า</u>	400	400	400	400	400
<u>ภาคเอกชน</u>	60,240	62,590	67,320	76,940	30,530
<u>โรงเรียนเอกชน</u>	60,240	62,590	67,320	76,940	90,530
<u>ระดับ ปวส.</u>	28,330	30,230	33,020	35,520	39,290
<u>ภาครัฐบาล</u>	25,030	26,300	28,460	30,330	33,470
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	8,820	8,690	8,440	0,250	8,060
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา</u>	12,000	13,550	15,430	17,280	20,470
<u>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า</u>	4,210	4,060	4,590	4,800	4,940
<u>ภาคเอกชน</u>	3,300	3,930	4,560	5,193	5,820
<u>โรงเรียนเอกชน</u>	3,300	3,930	4,560	5,190	5,820
<u>ระดับ ปวท.</u>	900	1,960	900	1,960	1,960
<u>ภาครัฐบาล</u>	1,960	1,960	1,960	1,960	1,960
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	1,960	1,960	1,960	1,960	1,960
<u>ระดับฝึกหัดครู</u>	1,580	1,620	1,570	1,570	1,570
<u>ภาครัฐบาล</u>	1,580	7,623	1,570	1,570	1,570
<u>กรมอาชีวศึกษา</u>	100	100	100	100	100
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา</u>	1,480	1,520	1,470	1,470	1,470
<u>ระดับปริญญาตรี</u>	1,850	2,020	2,240	2,520	2,690
<u>ภาครัฐบาล</u>	1,850	2,020	2,240	2,520	2,690
<u>วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา</u>	1,850	2,020	2,243	2,520	2,690

1.3 วิวัฒนาการของการอาชีวศึกษา

สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1800 - 1921)

การฝึกอาชีพในอดีต ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ไทยเราเริ่มมีอาชีพ หัตถกรรมมากขึ้นนอกเหนือไปจากอาชีพกสิกรรมและรับราชการ อาชีพหัตถกรรมที่ ขึ้นหน้าขึ้นตาที่สุดก็คือ การทำเครื่องด้วยขามสังคโลก ทำกันเป็นลำเป็นสัน เป็นสินค้า ออกไปขายในต่างประเทศ คนไทยมีฝีมือการช่างตั้งแต่สมัยโบราณ จะสังเกตเห็นได้จาก ผลงานทางด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม เช่น วัดวาอาราม และพระพุทธรูปปฏิมากรรม อันสูงส่งล้ำค่าแน่นอนเหลือเกินว่าจะต้องมีสำนักเรียนหรือฝึกอาชีพเพื่อการอาชีพเหล่านี้

สมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893 - 2310)

ต่อมาสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีระยะยาวนาน ศิลปวัฒนธรรมก็เจริญถึง ที่สุดมีการติดต่อซื้อขายกันนานาประเทศอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะศิลปหัตถกรรมก็ได้มี การวิวัฒนาการสืบต่อมา โดยการฝึกการสืบต่อสกุลวงศ์ไปจนถึงชั้นลูกหลานเหลน ส่วน ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นอาชีพกสิกรรมหรือหัตถกรรม เป็นอาชีพที่ฝึกเอาจากครอบครัวแห่ มหังสัน และนอกจากนี้ก็มีฝึกอาชีพจากวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางของศิลปวิทยาการแหล่งที่ สองรองลงมาจากราชสำนักวิธีการฝึกอาชีพในลักษณะเช่นนี้ได้สืบเนื่องต่อมาจนถึง สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ (2325 - ปัจจุบัน)

ปลายรัชกาลที่ 4 เริ่มมีเครื่องจักรไอน้ำ เรือกลไฟ รถไฟในต่างประเทศแล้ว เริ่มแพร่ขยายเข้ามาในกรุงสยามกิจการช่างทางด้านเทคโนโลยี ยิ่งมีความเจริญมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการก่อสร้างอาคารที่ทันสมัยขึ้นตามแบบอย่างตะวันตก และต่อมา ได้มีการใช้เหล็กเป็นเครื่องประกอบโครงสร้าง เช่น สะพาน เป็นต้น อีกทั้งมีการติดต่อ ขยายกับต่างประเทศ ความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอาชีพ ช่างอุตสาหกรรมและพาณิชย- กรรมก็มีมากขึ้น จนได้มีการฝึกอาชีพพาณิชย์การ เรียนเลข อังกฤษ ถูกคิด บัญชี เคยเปิด สอนเป็นชั้นเรียนในโรงเรียนแล้วมีการเปิดสอนอาชีพศิลปหัตถกรรมและกสิกรรมขึ้น

จุดมุ่งหมายเพื่อให้ประกอบอาชีพทั้งค่านการรับจ้าง สัมครเข้ารับราชการ และการประกอบอาชีพอิสระ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วคนไทยเริ่มเข้าโรงเรียน เพื่อประกอบอาชีพรับราชการแทบทั้งสิ้น

กระทรวงธรรมการได้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2435 การศึกษาในระยะแรก ๆ มุ่งที่จะฝึกอบรมคนให้เข้ารับราชการ เป็นประการสำคัญ ด้วยเวลานั้นหน่วยงานของราชการกำลังขยายตัว แต่ขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้เข้าทำงาน การเข้ารับราชการก็มีทางก้าวหน้าดี จึงเป็นที่นิยมของประชาชนมากขึ้น

ส่วนวิชาชีพ เช่น ช่างถม ช่างทอง ช่างแกะ ช่างปั้น วิชาแพทย์โบราณ ฯลฯ มีการเรียนกันในวงศ์ตระกูล ในกรุงเทพฯ มีห้องถื่นสำหรับฝึกและประกอบอาชีพ แล้วมีชื่อปรากฏอยู่จนบัดนี้ เช่น ถนนตีทอง บ้านนาคร บ้านคอกไม้ บ้านปูน บ้านช่างหล่อ ฯลฯ

ปี พ.ศ. 2441 งานการอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงอย่างชัดเจนในโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จกลับจากทวีปยุโรป พระองค์ได้พบเห็นความเจริญทางการศึกษา จึงทรงโปรดให้พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ (ม.ร.ว. เปีย มาลากุล) อัครราชทูตพิเศษประจำสำนักอังกฤษ ฮอลแลนด์ เบลเยียม และสหรัฐอเมริกา เสนอความเห็นร่วมกับกรมศึกษาธิการ ประมวลเข้าเป็นโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ในโครงการศึกษาดังนั้น ได้กำหนดให้มีการศึกษาพิเศษคืออาชีวศึกษา โดยระบุนวชนิการศึกษานี้ เป็นการเรียนวิชาเฉพาะให้มีความชำนาญ เช่น วิชาครู วิชาข้าราชการพลเรือน วิชารังวัด วิชาศิลปกรรม วิชากฎหมาย วิชาช่าง วิชาหัตถกรรม วิชาช่างกล วิชาค้าขาย วิชาเพาะปลูก ฯลฯ

ปรากฏว่าใน พ.ศ. 2441 มีโรงเรียนที่จัดสอนวิชาอาชีพอยู่บ้างแล้ว คือ

- 1) โรงเรียนฝึกหัดครู อยู่ที่โรงเรียนเล็ก (ภายหลังได้นามว่าโรงเรียนเบญจมราชูทิศ)
- 2) โรงเรียนแพทย์ อยู่ในสังกัดกรมพยาบาล
- 3) โรงเรียนกฎหมาย อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- 4) โรงเรียนรังวัดท่าแฉนที่ อยู่ในสังกัดกรมแผนที่

ต่อมาใน พ.ศ. 2452 กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) ได้วาง
แผนการศึกษาขึ้นใหม่ ตามแผนการศึกษานี้ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ
โรงเรียนสามัญศึกษา และโรงเรียนวิสามัญศึกษา ตามแผนการศึกษานี้มีว่ากระทรวง
ธรรมการได้เริ่มจัดวิสามัญศึกษาขึ้นอย่างจริงจัง ซึ่งต่อมาได้คลี่คลายเป็นอาชีวศึกษา

โรงเรียนวิสามัญศึกษาตามแผนการศึกษานี้ ได้แก่ โรงเรียนภาษาอังกฤษ
มหาพฤฒาราม สโมสรช่าง ๗ สามัคยาจารย์ในอุปการะของกรมศึกษาธิการ โรงเรียน
แพทย์คฤงครรภ์ โรงเรียนแพทย์และโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ สำหรับสโมสรช่างนั้น
ทำการสอนวิชาช่างและรับทำงานช่างเขียนและแกะสลัก ซึ่งนับได้ว่าเป็นโรงเรียน
อาชีวศึกษาที่จัดสอนวิชาช่างแห่งแรก

ใน พ.ศ. 2455 กระทรวงธรรมการได้จัดให้มีการแสดงศิลปหัตถกรรมเป็น
ครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำชักจูงให้กุลบุตรกุลธิดาหันไปนิยมศึกษาวิชาชีพ
และเพื่อจะกันการที่เด็กทั้งหลายพากันนิยมในการเป็นเสมียนในน้อยลง (เข้าใจว่าคง
ไม่มีการแสดงละครและการแสดงกลางแจ้ง เพราะไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว)

ใน พ.ศ. 2456 กระทรวงธรรมการได้วางโครงการศึกษาขึ้นใหม่ และต่อ
มาใน พ.ศ. 2458 ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามโครงการศึกษานี้ ได้แบ่งสายวิสามัญเป็น
ชั้นต่ำชั้นกลาง และชั้นสูง เทียบเท่าสายสามัญศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย

นอกจากได้ปรับปรุงแก้ไขโครงการดังกล่าวแล้ว ในส่วนวิชาสามัญแผนกต่าง ๆ
คือ แผนกพณิชยการ แผนกแพทย์ แผนกคฤงครรภ์ แผนกวิชาครู ฯลฯ กระทรวงธรรมการ
ก็ได้ปรับปรุงแก้ไขวางระเบียบที่ยิ่งขึ้นทุก ๆ ประเภท ได้ตั้งผู้อำนวยการพณิชยการ และ
ผู้อำนวยการหัตถกรรม

บรรดาสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าโรงเรียนพณิชยการ
ได้ตั้งขึ้นก่อนโรงเรียนอื่น กล่าวคือ กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งโรงเรียนพณิชยการขึ้น
ใน พ.ศ. 2453 ที่วัดมหาพฤฒารามแห่งหนึ่ง และที่วัดราชบูรณะอีกแห่งหนึ่ง โรงเรียน
เพาะช่างเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในลำดับต่อมา เพื่อส่งเสริมวิชาช่างต่าง ๆ ดังปรากฏ
ข้อความตอนหนึ่งของคำกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการ

เปิดโรงเรียนเพาะช่างของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2456 ว่า "หวังด้วยเกล้าฯ ว่า วิชาช่างที่ได้เพาะปลูกขึ้นในโรงเรียน คงจะแตกคอกออกผลออกงามให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน...ประคูลนามโรงเรียนซึ่งได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานนั้น"

ใน พ.ศ. 2459 ได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในกรมศึกษาธิการเกี่ยวกับการควบคุมบังคับบัญชาโรงเรียน โดยแยกออกเป็น 2 กรมย่อย กรมวิสามัญศึกษา กับ กรมสามัญศึกษา หัวหน้ากรมมีตำแหน่งชั้นเจ้ากรม โรงเรียนที่สอนวิชาอาชีพให้อยู่ในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา ซึ่งในเวลานั้นมีอยู่เพียง 3-4 โรงเท่านั้น เช่น โรงเรียนพาณิชย์การวัดแก้วฟ้าล่าง โรงเรียนพาณิชย์การวัดมหาพฤฒาราม โรงเรียนฝึกหัดครูหญิง และโรงเรียนเพาะช่าง เป็นต้น

ครั้น พ.ศ. 2460 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมขึ้น และรับนักเรียนซึ่งมณฑลต่าง ๆ คัดเลือกส่งเข้ามาเล่าเรียน

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ใน พ.ศ. 2475 ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่สอนวิชาอาชีพอยู่ในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา ดังนี้

1) โรงเรียนพาณิชย์การ 2 โรง (คือ โรงเรียนพาณิชย์การวัดแก้วฟ้าล่าง และโรงเรียนพาณิชย์การวัดสามพระยา)

2) โรงเรียนฝึกหัดครูประถมชาย 1 โรง

3) โรงเรียนเพาะช่าง 1 โรง

4) โรงเรียนฝึกหัดครูประถมหญิง 1 โรง

5) โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม 1 โรง

6) โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจำมณฑลต่าง ๆ หลายมณฑล

ใน พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่ ตามแผนการศึกษาชาติฉบับนี้ ระบุว่าวิสามัญศึกษาได้แก่การศึกษาวินิจฉัย ซึ่งจัดให้เหมาะแก่ภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นพื้นความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมต่าง ๆ

สำหรับชั้นการศึกษาสายวิสามัญศึกษา ได้กำหนดชั้นประถม 2 ปี รับช่วงจากชั้นประถมปีที่ 4 เรียกว่า ประถมปีที่ 5 และปีที่ 6 จะเรียนรวมอยู่กับประถมสามัญหรือแยกเป็นเอกเทศก็ได้ ส่วนมัธยมวิสามัญนั้นรับช่วงจากชั้นมัธยมปีที่ 4 มีกำหนดเวลาเรียน 3 หรือ 4 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมแต่ละวิชา

เมื่อได้ประกาศแผนการศึกษาใหม่นี้แล้ว กระทรวงธรรมการได้ปรับปรุงส่วนราชการใหม่ กรมวิสามัญศึกษาซึ่งขึ้นอยู่กับกรมศึกษาธิการได้เปลี่ยนเป็นกองวิสามัญศึกษา ทั้งได้เริ่มส่งเสริมการศึกษาวิชาที่เพิ่มขึ้น เช่น ได้จัดตั้งโรงเรียนประถมวิสามัญเกษตรกรรมตามจังหวัดต่าง ๆ ขึ้น ได้เปิดสอนมัธยมวิสามัญพิเศษการขึ้นในโรงเรียนมัธยมสามัญในบางจังหวัด ทั้งโรงเรียนสอนวิชาเลขานุการขึ้นที่วัดเทพราชกฤษฎกร ทั้งโรงเรียนพิเศษการหญิงขึ้นที่โรงเรียนเสาวภา และได้ตั้งโรงเรียนการเรือน

ในปลายปี พ.ศ. 2479 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแผนการศึกษาชาติใหม่ตามแผนของการศึกษาชาตินี้ ได้แบ่งชั้นอาชีวศึกษาเป็น 3 ตอน คือ

- (1) อาชีวศึกษาตอนต้น รับช่วงจากประถมปีที่ 4
- (2) อาชีวศึกษาตอนปลาย รับช่วงจากชั้นมัธยมปีที่ 3
- (3) อาชีวศึกษาชั้นสูง รับช่วงจากชั้นมัธยมปีที่ 6

ต่อมาใน พ.ศ. 2482 กระทรวงธรรมการได้ยุบเลิกกรมศึกษาธิการและตั้งกรมใหม่ 2 กรม คือ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ กรมวิชาการนอกจากมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสอบไล่ การวางหลักสูตรและการแต่งแบบเรียน กับพิมพ์แบบเรียนแล้วยังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา รวมทั้งการฝึกหัดครูด้วย กองที่มีหน้าที่ควบคุมโรงเรียนเรียกว่า "กองอาชีวศึกษา"

ในระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา เป็นระยะเวลาที่การอาชีวศึกษาขยายตัวยิ่งกว่าสมัยใด ๆ ที่แล้มาแล้ว แต่ในปี พ.ศ. 2480 - 2481 คงนับว่าเป็นเพียงระยะเวลาดำริเริ่มเท่านั้น เพราะงบประมาณที่ได้รับทั้งประเภทเงินเคื้อนและการจรรนอยมาก การขยายตัวเป็นลำดับเป็นต้นเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2482 ระหว่าง พ.ศ. 2482 - 2484 มีการ

ก่อสร้างสถานศึกษาตามจังหวัดต่าง ๆ อย่างชานใหญ่ มีการผลิตครูอาชีวศึกษาและบรรจครูเป็นจำนวนมาก มีการวางระเบียบและหลักการบริหารงาน ทั้งในกรม และในโรงเรียนอาชีวศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหน่วยต่าง ๆ ของกรมวิชาการทำงานอย่างหนัก โรงเรียนอาชีวศึกษาที่จัดตั้งในระยะนี้ มีโรงเรียนช่างกล โรงเรียนการช่างสตรี โรงเรียนช่างเย็บเสื้อผ้า โรงเรียนช่างไม้ โรงเรียนช่างเย็บหนัง โรงเรียนช่างทอ โรงเรียนเกษตรกรรม โรงเรียนช่างโลหะ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม และชั้นมัธยมพลศึกษา ที่เปิดสอนในต่างจังหวัดได้ถูกยุบเลิกสำหรับสถานที่โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม (ที่แม่โจ้จังหวัดเชียงใหม่) ได้โอนไปให้กระทรวงเกษตรฯ เพื่อจัดเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมเกษตรกรรม

ใน พ.ศ. 2485 กรมวิชาการได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมอาชีวศึกษา และกรมอาชีวศึกษาได้แบ่งแยกเป็นกอง ดังนี้.-

- 1) สำนักงานเลขาธิการกรม
- 2) กองวิชาการ
- 3) กองโรงเรียนอาชีวศึกษา

ในระยะนี้โรงเรียนฝึกหัดครูและโรงเรียนการเรือน ได้ถูกโอนไปอยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยทั้งกองฝึกหัดครูขึ้น

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองได้เสร็จสิ้นลง กรมอาชีวศึกษาต้องประสบปัญหาอย่างหนัก เนื่องจากเด็กไม่นิยมเข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นต้น ต้องคิดหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะชักจูงให้เด็กนิยมเข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ในขณะเดียวกันก็ต้องปรับปรุงกิจการและโครงการอาชีวศึกษาให้ดียิ่งขึ้นด้วย ได้ปรับปรุงหลักสูตรวิชาการช่างสตรีและช่างเย็บเสื้อผ้ารวมเป็นอย่างเดียวกัน เรียกว่า "การช่างสตรี" สำหรับโรงเรียนช่างทอและเย็บผ้านั้นต้องยุบเลิกเปลี่ยนเป็นโรงเรียนการช่างสตรีทั้งหมด เว้นแต่โรงเรียนช่างทอผ้าโพธาราม จังหวัดราชบุรีแห่งเดียว ปรากฏว่าต่อมาจำนวนนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ และโรงเรียนอาชีวศึกษาก็ฟื้นตัวเป็นลำดับเป็นอันยิ่งขึ้น

อนึ่ง ตามที่กระทรวงเกษตรได้ขอโอนโรงเรียนฝึกหัดครูประถมเกษตรกรรมที่แม่โจ้ไปนั้น ได้ให้โอนกลับมาอยู่ในกรมอาชีวศึกษาอีก และกรมอาชีวศึกษาได้จัดเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงแผนกเกษตรกรรม

ต่อมากรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษาชั้น 3 แผนก คือ แผนกฝึกหัดครูมัธยมอาชีวศึกษา แผนกฝึกหัดครูประถมช่างไม้ และแผนกฝึกหัดครูประถมศึกษาช่างสตรี เพื่อผลิตครูออกมาให้มีคุณภาพเพียงพอที่จะช่วยกันปรับปรุงอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น แต่เดิมมาแม้จะฝึกสอนที่โรงเรียนเพาะช่าง ก็มีใช้เพื่อใช้เป็นครูสอนโรงเรียนอาชีวศึกษาโดยตรง มุ่งผลิตครูสำหรับโรงเรียนสามัญศึกษา และวิสามัญศึกษาเป็นสำคัญ

ในปี พ.ศ. 2494 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดแผนการศึกษาชาติขึ้นใหม่ ตามแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่นี้ ได้เปลี่ยนเรียกชื่ออาชีวศึกษาชั้นต้น และอาชีวศึกษาชั้นกลาง เป็นมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้นและมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลายตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับสายมัธยมสามัญศึกษา และสายวิสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ขึ้นเป็นแห่งแรก ใน พ.ศ. 2495 โดยได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาทั้งในค่านบุคลากรและค่านวัสดุ ซึ่งต่อมาก็ได้จัดตั้งเพิ่มขึ้นในส่วนภูมิภาค คือ ภาคใต้ที่สงขลา (พ.ศ. 2497) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่นครราชสีมา (พ.ศ. 2499) ภาคเหนือที่เชียงใหม่ (พ.ศ. 2500)

ใน พ.ศ. 2496 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดแบ่งส่วนราชการในกรมอาชีวศึกษาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับการขยายตัวแห่งการอาชีวศึกษา ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ได้จัดแบ่งแยกส่วนราชการกรมอาชีวศึกษาออกเป็น 7 กอง คือ

- (1) สำนักงานเลขานุการกรม
- (2) กองโรงเรียนพาณิชยและอุตสาหกรรม
- (3) กองวิทยาลัยเทคนิค
- (4) กองโรงเรียนการช่าง
- (5) กองโรงเรียนเกษตรกรรม

(6) กองส่งเสริมอาชีพ และ

(7) กองออกแบบและก่อสร้าง

ต่อมา กรมอาชีวศึกษาได้เปิดสอนประโยคครูประถมเกษตรกรรมขึ้นใน พ.ศ. 2496 และเปิดสอนประโยคครูมัธยมเกษตรกรรมขึ้นใน พ.ศ. 2500 เพื่อปรับปรุงการศึกษาวิชาเกษตรกรรมให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ใน พ.ศ. 2497 และ 2498 ได้จัดตั้งโรงเรียนช่างก่อสร้างอุทิศ และโรงเรียนส่งเสริมอาชีพก่อสร้างขึ้นตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2500 รัฐบาลคณะปฏิวัติ ได้มีคำสั่งให้ยุบกรมโยธาธิการ (สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ให้โอนอาคารสถานที่ทั้งหมดมาเป็นของกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดตั้งโรงเรียนช่างกลพระนครเหนือขึ้น เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2501 ในปีเดียวกัน กรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้งโรงเรียนช่างกลนนทบุรีขึ้นที่จังหวัดนนทบุรี อีกแห่งหนึ่งด้วย

ต่อมาใน พ.ศ. 2500 ประชาชนได้หันมาสนใจการศึกษาค้นอาชีวศึกษาสูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดตั้งโรงเรียนพัฒนการชนบุรี ที่อำเภอภาชีเจริญ โรงเรียนวัดพระเชตุพนกัจจกรกิจวิทยาลัย โดยเช่าอาคารสถานที่ของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามทั้งสองแห่งนี้เปิดสอน แผนกพัฒนการ และในปีนี้ได้จัดตั้งโรงเรียนช่างกลนนทบุรี ที่จังหวัดนนทบุรีด้วย

ในปี 2501 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากองค์การ ส.ป.อ. หรือ SEATO ในการปรับปรุงโรงเรียนช่างไม้เป็นโรงเรียนการช่าง รวม 18 แห่ง โดยมีมหาวิทยาลัยฮาวายเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ตามโครงการฝึกช่างฝีมือของ ส.ป.อ. และจัดอบรมครูที่สอนวิชาช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ช่างเชื่อมโลหะ และช่างกลโรงงาน

ต่อมาในปี 2502 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนช่างไม้เป็นโรงเรียนการช่างหมกทุกแห่ง ในปีนี้ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคพระนครเหนือ โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธรัฐสาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งต่อมาวิทยาลัยแห่งนี้ได้